

Charles Simic, ki je eden vodilnih sodobnih ameriških pesnikov, se je rodil v Beogradu 1938. leta in prišel v Združene države Amerike kot osemletni deček. Prvo zbirko pesmi z naslovom *Kaj pravi trava* je objavil leta 1967, sledila je dolga vrsta pesniških zbirk. Simic je prejemnik najprestižnejših ameriških in tujih literarnih nagrad: leta 1990 je dobil tudi najuglednejšo, Pulitzerjevo nagrado za poezijo, in sicer za zbirko pesmi v prozi *Sveta ni konec*, pred kratkim pa so mu prisodili tudi prestižno nagrado, imenovano po klasiku moderne ameriške poezije, *Frostu*.

Slovenskemu bralcu ni neznan, saj je pred desetimi leti v prevodu Tomaža Šalamuna v zbirki Beletrina izšla knjiga njegovih izbranih pesmi z naslovom *Razgaljanje tišine*. Tokrat prevedene pesmi so izbrane iz njegove nove pesniške zbirke *Mojster preoblek*, ki je bila objavljena pred kratkim. Tudi v teh pesmih je opazen tisti posebni podton nadrealizma in nemalokrat absurdistično intoniranega posmeha družbi in samemu sebi, kar je avtorjeva posebnost, ki jo je v ameriško poezijo zanesel iz svoje prve domovine in njene zelo značilne poetične prakse, posebej znane po poeziji Vaska Pope; ta zelo značilni "naglas" je z vso naravnostjo udomačil in zelo opazno uveljavil v svetu sodobne ameriške poezije. Charles Simic poezijo tudi prevaja, francosko, srbsko, hrvaško, makedonsko in slovensko.

Charles Simic

Mojster preoblek

Starec

Zleknjen nekega dne v teman kot
sem našel tam dečka,
ki so ga pozabili učitelji in sošolci,
s povešenimi rameni,
z lasmi na glavi že sivimi.
Prijatelj, sem rekel,

medtem ko si stal tule in bolščal v zid,
so ustrelili nekega predsednika,
neki možak je stopal po luni,
Dolly, dekle, katero smo vsi ljubili,
je vzela preveč uspavalnih tablet in umrla
v hotelski sobi v Santa Monici.

Takrat in potem sem mislil nate
in prisluškoval škripanju krede
na šolski tabli,
vzdihom in šepetom
neznanih otrok,
sklonjenih nad svojimi nalogami,
miši so tekale skozi noč.

V tvoji bedi so te najbrž obiskovali
prividi nedopovedljive miline:
brezoblačno nebo v dolgih junijskih večerih,
drevesa, polna češenj v našem sadovnjaku,
da te je bolelo in si hotel biti z mano,
ko si vozil taksi v New York Cityju.

Poroka

Ko bi imel za ščepec zdrave pameti,
bi ostal kmet na deželi,
vstajal rano, da bi poslušal ptiče
in videl, kako sonce vzhaja,
po kosilu bi hodil na dolge sprehode,
ustavil se le za klepet z vrano
ali s psom, ki bi ga prineslo mimo.

Težava pa je, da rad delam zmešnjave
prav tako, kot rad sedim tiho
kakor kak menih v celici.
Avto, ki cvileče požene,
ko odpelje družbo ponočnjakov,
da strmoglavijo v pozno nočno mesto,
me povzdigne v zanos.

Poročiti modrost z norostjo
sem si želel vse življenje,
vse odkar sem užival v družbi obeh
in se udeleževal njunega posveta.
Blagoslov mojih staršev,
ki sta izmenjavala prepir
s priseganjem ljubezni drug drugemu.

Takšne in drugačne misli so me obiskovale,
ko sem spal v svoji postelji,
in, kolikor le vem, mi jih je mogoče v uho
prišepetavala črna mačka,
ki ponoči bdi ob meni,
tako mi miši palcev na nogah ne grizljajo
niti ne iščejo bližnjic čez blazino.

Stvari me potrebujejo

Mesto neljubljenih stolov, ponev, v spalnicah copat,
drveč se vračam k tebi
in prehitevam na avtocesti vsako vozilo,
ko te iščem z žarkimi žarometi
dol po temnih, praznih ulicah.

O vi brezsrčni ljudje, ki ne morete dočakati
odhoda jutri zjutraj na plažo,
kaj pa črno-bela fotografija vaših starih staršev,
ki jo zapuščate?
Kaj pa ogledala, rastline, posajene v lončke, in obešalniki.

Utišane budilke, prazne ptičje kletke, klavir, ki ga nikoli nisem igral,
nocoj bom vaš natakarkar
in pripravljen na vaše ukaze,
vi boste moji skrivnostni gosti pri večerji,
vsak s svojo zgodbo, da jo pove.

Ptice selivke

Ko bi imel vsaj psa, te vrane, ki zborujejo
na mojem dvorišču, ne bi slišale konca.

Ko bi se vsaj pismonoša ustavil pri mojem nabiralniku,
bi stal na cesti in bral pismo,
tako bi mi, ko bi šli mimo, vsi vi zavidali.

Ko bi imel vsaj avto, ki se ne kvari,
bi se nekega zimskega dne odpeljal na obrežje,
tam sedel in gledal valove,
kako se trudijo, da bi ranili velike čeri,
in se potem po vsakem poizkusu razbežijo kot miši.

Ko bi vsaj imel žensko, da bi mi kuhala
vročo juho v hladnih nočeh
in morda spekla čokoladni kolač,
katerega kos bi v posteljo vzela
in si ga delila, ko bi opravila ljubljenje.

Ko bi vsaj te moje oči videle bolje,
bi lahko bral kaj o pticah selivkah,
kako preletijo širna morja in puščave
in o njihovi nuji, da se vrnejo v to posrano luknjo,
potem ko so obiskale mnoge tople in eksotične kraje.

Neskončnosti

Otrok, ki ga mati vzdigne v naročje, da bi videl parado,
in tisti starec, ki trosi drobtine golobom,
ki se gnetejo v parku krog njega,
bi mogla biti ista oseba?

Slepa ženska, ki morda pozna odgovor, se spominja,
da je videla ladjo, veliko kot mestni stanovanjski blok,
kako je ponoči vsa v lučeh plula mimo njihovega kuhinjskega okna
na svoji poti v mračni in viharni Atlantik.

Vse je odšlo v temo

Kje je slepi stari ulični pridigar, ki ga je vodil majhen deček
in je rekel, da bo konec sveta prihodnji četrtek opoldne?

Kje je ženska, ki je stopala po Aveniji Madison
v poletni množici čisto gola in polna ponosa?

Kje je pesnik Delmore Schwartz, ki sem ga videl, kako je nekoč
sedel v parku Washington Square in teatralno gestikuliral samemu sebi?

Kje je mladi moški v invalidskem vozičku, ki ga je potiskala mati
in je kar naprej kričal, da mora pobiti več Vietnamcev?

Gospod Pogrebnik, ki ste sedeli v oknu kavarne
in žvečili masleni rogljiček, ste imeli najbrž grbo –
ali pa ste, kakor vsi mi, prav takšni v temi,
ko si dajete opravka z mrtveci, ki so pravkar prišli?

Privid

Kakor strip o izgubljenem popotniku v puščavi,
ki se je zrušil na kolena in umira od žeje
pa zagleda spokojen ribnik v daljavi,
sem nekoč na vlaku, ki se je bližal Chicagu,
zagledal planino z zasneženim vrhom
in zelo natančno vedel, da je ni tam,
vendar strmel pa počasi začel v dalji
spoznavati neki od sonca obsijani travnik,
ko je črn dim iz tovarn skrtil
ovce, mi jih izgnal iz pogleda.

Divje cvetje

Ob cesti v pekel je raslo divje cvetje.
Potegnil je veter in cvetice
so zaplesale v jarkih, same ali v parih,
tako vedro, kot cvetlice znajo.
Moral bi biti tam, da bi jih videl,
prav tako kot vzdigujoče se stražne stolpe.

Nisem bil. A nekega vročega poletnega popoldneva,
ko sem ležal in počival, so prišle k meni njihove svetle barve
in tista prašna cesta in tisti dolgi jarek,
kjer se je veter igral z njimi
in odnašal njihov vonj onstran bodeče žice,
ali tako sem mislil, preveč zgrožen, da bi predstavljal si ostalo.

Stari prijatelj

Materin glas kliče sina domov
na tej ulici z drevoredom in bedno svetlobo,
ki mi omogoči, da bežno zagledam nekoga, ki se mi zazdi znan,
kako v naglici stopa pred mano,

med nejasnimi pohajkovalci, ogledovanjem izložb
ali previdnim vstopanjem v majhne, mračne prodajalne,
kar jih prav tako skrivnostno vznemiri,
kjer sem dohitel nekega tujca

z majhnim zaspanim dečkom v naročju
in v zavetju zgodnjega večera,
od strahu sta široko razprla oči,
ko sta opazila, da se mi je sreča obrnila v razočaranje.

Prevedel Venio Taufer